

az osztálynak önkormányzata. Még inkább nevelő terület kereshető a tanulók iskolántúli szabadidejében, a különböző ifjúsági körök és egyesületek formájában. Ezek legtökéletesebb alakja a cserkészlet. A tagok sorába lépés minden egyesületnél legyen önkéntes, de bizonyos feltételekhez kötött. Sajnos, hogy így épen azok esnek ki, akiknek ezekre a nevelő tényezőkre leginkább szükségük volna.

Kendi Finály Gábor a magyar középiskolák adatait dolgozza fel statisztikában.

Pajor Elemér az egyenlet-felállítás lélektani nehézségeit és a segítség módjait vizsgálja. A matematikus a megoldás kérdésénél nem a számokat, hanem az azok mögött levő fogalmakat és fogalmi összefüggéseket keresi, azokat megfelelően összekapcsolja. Ez az első lépés, amelyeket a kezdő rendszerint elmulaszt. A feladat esetleg olyan összefüggések elé állítja a tanulót, amely előtte ismeretlen, vagy nem eléggé begyökerezett. Megfelelő az induktív eljárás: sok egyszerű, konkrét példából fokozatosan vezetni az elvonás és viszonykereséshez. Csak ezután jöhetnek a példatárak feladatai. Pedagógiaiilag értékesíthetőnek látja a találgatást is, amikor egy tetszőlegesen felvett számértékkel megpróbáljuk, megfelel-e a feladat feltételeinek, mert ezáltal kiderül a mennyiségek közötti összefüggés. Ezután pontokba foglalja azt az utat, amelyet a tanulónak a feladatok megoldásánál követnie kell. Magunk részéről soha nem adnánk a tanítás alatt ilyen szöveg nélküli, tisztán formális egyenletet: $4x - 3 = 17$; hanem a tankönyvek hasonló feladatait mindig, kezdettől fogva szövegesen adnánk: melyik az a szám, amelynek négyszereséből hármat levonva 17-et kapunk eredményül.

Wagner Ferenc tanulmánya bemutatja, miképpen igyekszik Csehszlovákia művelődéspolitikájával a magyar kisebbséget nemzeti öntudatától és történelmi értékeitől megfosztani.

A Jövő Utjain 1938. évi 1. számát Nemesné Müller Márta olvasóíhoz intézett buzdító sorai nyitják meg, melynek gondolatait a párisi világkiállítás pedagógiai láttnivalóihoz, az új nevelési gyűlések lefolyásához kapcsolja. Nagyön tanulságos *Nyireő Éva* tanulmánya a mai ifjúság olvasmányairól. A gyorsan, nehéz viszonyok között nevelkedő gyermek nem talál kielégítést a pedagógiaiilag korokra osztályozott ifjúsági irodalomban, nem talál feleletet problémáira, így a felnőttek könyveiben keresi azt. Kutatásokat végeztek fővárosi iskolákban, hogy az ifjúsági irodalom ismert korfelosztása mennyiben tolódik el, s mi az oka annak, hogy a mai ifjúság idegenkedéssel fogadja az ő részére készült irodalmat. Könyvekkel jól felszerelt iskolákban kiderült, hogy a 8 éves gyerek már nem tartja magához valónak a Dugó Dani és Mackó úr könyveket, 10 éves korára túl van Verne könyvsorozatán és Herczeg, Mikszáth, Gárdonyi könyvei (legkedveltebb az Egri csillagok) érdeklik. 14 éves koráig vagy elolvasta a 14–17 éveseknek szánt könyveket, vagy többé nem érdeklődik irántuk. Ezután már szabadon és vezetés nélkül nyúl a könyvekhez. Meglepően kevesen érdeklődnek természettudomány-tartalmú könyvek iránt. Nem a múlt, hanem a jelen dolgai érdeklik az életre készülő gyermekeket, ezért vallják útálatosnak a kötelező iskolai és házi ol-

vasmányokat, nem szeretik már Mikszáthot, Jókait, stb. Ellenben a modern külföldi és hazai írók nem gyermek kezébe való műveit lelkesedéssel emlegetik. A serdülőkorban levők viszont sok gyűlölettel és megvetéssel nyilatkoznak épen ezekről az előbb dicsért művekről. A gyűlölet terítőjére kerül Zola, Balzac, Dosztojevszkij, Erdős René, Szabó Dezső, Zilahy, stb. Megboszszolja magát az idő előtt való megismerés. Vannak fiatalok, akiket ezek a megemésztetlen és egyoldalú könyvek öngyilkos gondolatokra vezetnek. A ponyvairodalmat ismerik, olvassák is, de tudják róla, hogy értéktelen, nem kell komolyan venni. De a fentebb említett márkás írók szavait túlkomolyan veszik. Megnyugtató, hogy a léhaság irodalma, mint a Színházi Élet, általában nem kedvenc olvasmánya az ifjúságnak. A vizsgálatok azt mutatták, hogy a 18–20 éves ifjaknak épen azok az olvasmányok tetszenek, amit 14 éves fejjel unalmasnak és fölöslegesnek vélnek (Jókai, Mikszáth, stb.). Érdekes jelenség, hogy a leányok hamarabb nyúlnak a kizárólag felnőtteknek való könyvekhez (Kunecz Aladár, Hans Heinz Ewers), de könnyebben heverik ki hatásukat. Ezeken a bajokon nem segít a pótirodalom — ifjúsági irodalom, — nyújtása, az eltiltás, sem a jóakarató rábeszélés. Ez csak olaj a tűzre. Lelki profilaxisra van szükség, az irodalomtanításnak megreformálására. Az irodalomtanításban a mát elhanyagolják a fejlődés hézag nélküli bemutatása kedvéért, holott más tárgyban, pl. a fizikában már tanítják a pár éves rádiót is. Ha a légioltalom bevonulhatott az iskola falai közé, be kell vonultatni a lelki légioltalmat is.

Nánay Béla Freinet iskoláját, illetve az ő rendszerével dolgozó iskolákat ismerteti.

Várkonyi Hildebrand a cheltenhami újnevelés világkongresszusáról szóló beszámolóját folytatja.

Dános Edit a Claparède által alapított Rousseau Intézet belső munkáját, és céljait ismerteti behatóan.

A **Pedagógiai Szeminárium** VIII. évfolyamának 6. számában első helyen *Mesterházy Jenő* ismerteti a *budapesti árviztáblákat*. Evva Gabriella új módot ajánl március 15.-ének megünneplésére, amelyet a fővárosi gyakorló népiskola (Pedagógiai Szeminárium) vezetett be. Az ünnepély az 1848-iki eseményeken kívül az egész nemzeti sorsot, a jelen állapot és a jövő célokat magába foglaló központi gondolat köré csoportosítja a tanítók és tanulók munkáját. Régen ismert elvként a tanulók minél nagyobb tömege vonandó be, ha mindjárt kisebb szerepekben is, ami a szülők nagyobb tömegének érdeklődését is kelti fel. Így érvényesül az iskola nevelő hatása a szülőkre is.

Sprengerné Somló Aranka melegen emlékszik meg a népdal és népének nálunk járt európai hírvé apostoláról, Jöde Frigyesről (német). Jöde meggyőződése, hogy nem veszt el az a nemzet, amelyik ragaszkodik népi dalaihoz és dalolja azt. Énekeltetési módszere lehet új, de Bartók és Kodály, valamint követői már nélküle is megtalálták, ébresztgetik és fejlesztik a gondolatot a magyarság körében. Sprengerné is megemlíti, hogy a dallamlejtésnek kézzel való jelzése sem új gondolat, ezt alkalmazta Kaecsh Pongracunk is.

A folyóirat tanítási mintáit Hartl Vilma, özv. Bleszkányi Győzőné és